

Resultaten vervolgonderzoek steenuil

Geysterseweg 2 te Oostrum

<Status>

titel rapport
**Resultaten vervolgon-
derzoek steenuil**

datum
15 juli 2022

projectnummer
P05514

opdrachtgever
**Hendriks Projectont-
wikkeling B.V.**

BRO
Projectleider
MvdS

Projectteam
MvdS, RdM

bron Kaft
BRO

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

*“Het doel van wetten is niet om af te schaffen of te beperken,
maar om vrijheid te behouden en te vergroten.”*
John Locke

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
2 Omschrijving plangebied	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Toekomstige situatie	3
3 Werkwijze	5
4 Resultaten	6
4.1 Steenuil	6
4.1.1 Nestlocaties en uitzichtpunten	6
4.1.2 Foerageergebied	6
4.2 Overige soorten	6
5 Effectenbeoordeling en toetsing	7
5.1 Steenuil	7
5.2 Overige soorten	7
6 Conclusie	8
7 Bronnen	8
8 Verklarende Woordenlijst	9

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om woningen te realiseren aan de Geysterseweg te Oostrum. Hiervoor zullen de bestaande agrarische percelen bouwrijp gemaakt worden. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO¹, is vastgesteld dat het plangebied mogelijk onderdeel uitmaakt van het (essentieel) functioneel leefgebied. Naar aanleiding hiervan is steenuilonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2022, om de functie van het plangebied voor de steenuil te bepalen en de aanwezigheid van deze soort vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er nestplaatsen van de steenuil aanwezig binnen of in de directe omgeving van het plangebied?
- Zo ja, hoeveel nestplaatsen van steenuil betreft het hier?
- Is het plangebied onderdeel van het (essentieel) functioneel leefgebied van de steenuil?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van nestplaatsen en/of (essentieel) functioneel leefgebied?
- Leiden de werkzaamheden tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige nestplaats komt te vervallen of functionaliteit verliest, dan zullen

deze (ten behoeve van een ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die het plangebied heeft voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een ontheffingsproject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen ten noorden van Oostrum. Het plangebied wordt met name omringd door woningbouw in het westen en agrarische percelen in het oosten. In figuur 2 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Het plangebied bestaat momenteel uit enkele agrarische percelen en een deel van een boeren erf met een opstal. Opgaand groen ontbreekt in nagenoeg het gehele plangebied, op enkele kleine eenheden in de siertuin van binnen het boeren erf na. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 9 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

Die initiatiefnemer is voornemens een enkele opstal in het zuidwesten te slopen. De vrijgemaakte ruimte zal samen met de omliggende agrarisch percelen worden omgevormd tot een nieuwe woonwijk. Hierbij zijn zowel rijtjeswoningen als twee-onder-een-kappers voorzien. Nieuwe infrastructuur, in de vorm van ontsluitingswegen, zijn tevens voorzien binnen het plangebied. De boerderij en schuur in het uiterste zuidwesten van het plangebied blijven behouden.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek.

Figuur 1: Plangebied gezien vanuit het noorden, vanaf de Van Broekhuizenstraat

Figuur 4: Te slopen opstal in het zuidwesten van het plangebied

Figuur 5: Plangebied gezien vanuit het westen, vanaf de Geijsterseweg

Figuur 2: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 3: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 6: Plangebied gezien vanuit het oosten

3 Werkwijze

De steenuil is een standvogel die vaak het gehele jaar in en nabij zijn territorium leeft. In de periode van 15 mei tot en met 15 juni 2022 zijn in totaal drie aanvullende veldbezoeken uitgevoerd, met minimaal 30 dagen tussen het eerste en het laatste veldbezoek.

Bij de veldbezoeken is voor een periode tussen 1 uur na zonsondergang en 12 uur 's nachts voor enkele uren gekeken en geluisterd naar aanwezigheid van steenuilen, en is het gebied en de directe omgeving te voet afgelopen. Ook is regelmatig de territoriumroep van de steenuil afgespeeld (<http://www.steenuil.nl/onderzoek/inventariseren>). Dit is afgespeeld door middel van een bluetooth speaker set, op meerdere locaties op en rond het plangebied. Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op de baltsroep van mannetjes, contactroepen van de steenuil alsmede zichtwaarnemingen van deze soort. Daarnaast is tijdens de inventarisatie extra gelet op elkaar-uitsluitende waarnemingen. Om dubbeltellingen te voorkomen is een fusie-afstand van 500 meter aangehouden. De fusie-afstand is de arbitraire afstand tussen twee

elkaar niet-uitsluitende waarnemingen op basis waarvan besloten kan worden tot één of twee territoria.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het kennisdocument Steenuil (BIJ12, versie 1.0 juli 2017). Het document heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocatie voor de steenuil effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt. Hoewel dit niet de optimale periode (februari-april) betreft voor het aantonen van de territoria, is deze periode nog wel geschikt voor het waarnemen van individuen en nestindicatieve waarnemingen, en het gebruik van het leefgebied. Hiermee kan een goed beeld worden verkregen van de aanwezigheid van de soort in het gebied, en welke onderdelen van het leefgebied gebruikt worden.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van steenuil gunstig: temperatuur niet lager dan 5 °C, de windsnelheid beneden de 5 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 1).

Tabel 1 Bezoeken i.v.m. inventarisaties steenuil

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon onder	Weer	Temperatuur
15-05-2021	Leefgebied steenuil	22.30-00.30	21.21	Wind gemiddeld 3 Bft Helder Geen neerslag	17°C
30-05-2022	Leefgebied steenuil	22.30-00.30	21.41	Wind gemiddeld 1 Bft Bewolkt Geen neerslag	11°C
15-06-2022	Leefgebied steenuil	22.30-00.30	21.55	Wind gemiddeld 2 Bft Helder Geen neerslag	19°C

4 Resultaten

4.1 Steenuil

4.1.1 Nestlocaties en uitzichtpunten

Tijdens de veldbezoeken zijn er meerdere waarnemingen van steenuil gedaan vanaf verschillende locaties (figuur 7). Alle waarnemingen zijn gedaan binnen het gebied ten noorden van het plangebied, tussen de Van Broekhuizenstraat en Geijsterseweg. Veel waarnemingen bestonden uit bedelend jongen die gevoerd werden door een of beide ouders. Deels werden ook de oudervogels met balts- of contactroep waargenomen op verschillende locaties. De roepende jongen zijn bij meerdere bezoeken waargenomen in de bomen voor de boerderij aan de Geijsterseweg 33. De exacte nestlocatie is niet bekend, maar gezien de consistente locatie bevindt deze zich waarschijnlijk in de directe omgeving.

Gedurende het veldbezoek op 15-05 is een waarneming gedaan van steenuil binnen de tuin van Van Broekhuizenstraat 38. De uil kwam vanuit het noorden aanvliegen en reageerde op de afgespeelde territoriumroep. Na enkele minuten vloog dit individu weer terug richting de percelen ten noorden van de Van Broekhuizenstraat. Gezien de overige waarnemingen kan er redelijkerwijs van uit worden gegaan dat de Van Broekhuizenstraat de zuidelijke “grens” van het territorium betreft, en dit individu door het afspelen van de roepen naar de tuin werd gelokt.

4.1.2 Foerageergebied

Steenuilen hebben relatief kleine territoria, waarbij gebruik gemaakt wordt van functioneel leefgebied binnen circa 300 meter van de nestplaats (BIJ12, kennisdocument Steenuil). Bij zeer geschikte gebieden kan dit territorium kleiner zijn en

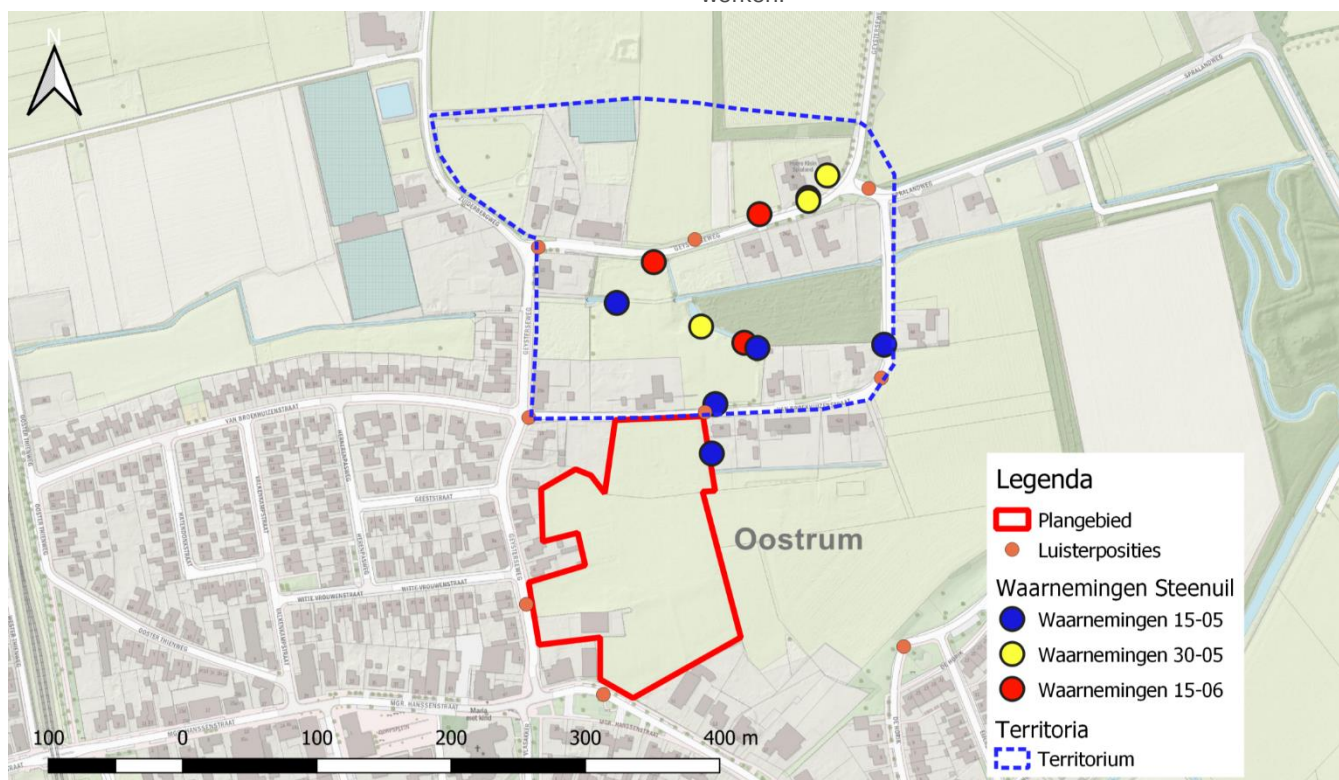
de dichtheid hoger. Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen van steenuil gedaan. Binnen het aangetroffen territorium is veel zeer geschikt leefgebied aanwezig, in de vorm van hoogstamboomgaarden, dierenweides, knotwilgen, struweel en bomenrijen. De aangegeven grenzen van het territorium zijn niet hard, en geschikte percelen welke hierbuiten liggen kunnen alsnog gebruikt worden. Zo zijn er aan de Spralandweg en ten westen van de Zuiderbergweg enkele dierenweides, evenals een deel van het plangebied zelf.

De frequente waarnemingen van steenuilen op en rond percelen ten noorden van de Van Broekhuizenstraat en de

hoge mate van geschiktheid van dit gebied als foerageergebied, zijn redenen om deze locaties aan te merken als belangrijk foerageergebied. Binnen dit territorium zijn meerdere dierenweiden, verruigingen, en oppervlaktewateren aanwezig. Het totale leefgebied van de aanwezige steenuil omvat de genoemde foerageergebieden.

4.2 Overige soorten

Binnen het plangebied kunnen ook vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

Figuur 7: Overzicht van het plangebied en waarnemingen/respons van steenuil gedurende het onderzoek

5 Effectenbeoordeling en toetsing

half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

5.1 Steenuil

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen van steenuil gedaan tijdens de veldbezoeken. Het aangetroffen territorium van het plangebied is aansluitend aan het plangebied gelegen. In de omgeving is voldoende geschikt leefgebied voor de steenuil aanwezig, en er zijn geen andere territoriums van de steenuil aangetroffen. Er kan redelijkerwijs van worden uitgegaan dat het leefgebied van de steenuil binnen het plangebied niet essentieel is voor het aanwezige nest. Daarmee gaan geen nestlocaties van steenuil verloren met het uitvoeren van de voorgenomen plannen.

Het aangetroffen territorium valt buiten de directe invloedssfeer van de ontwikkeling. Overtredingen met betrekking tot verstoring zijn daarmee ook niet te verwachten.

5.2 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot

6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkelingen gaan er geen nestplaatsen of (essentieel) functioneel leefgebied verloren van de steenuil. Er hoeft geen ontheffing te worden verkregen, noch zijn er enige vervolgstappen noodzakelijk met betrekking tot deze soort(groep)en.

Wel dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aange troffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

7 Bronnen

- Kennisdocument Steenuil, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

8 Verklarende Woordenlijst

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vastenest of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan

de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen,

insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een diersoort dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01